

Головко В. О.ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7842-3754>

здобувач ДННУ "Академія фінансового управління", Київ, Україна, vladgolovko90@gmail.com

УДОСКОНАЛЕННЯ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ У КОНТЕКСТІ ПРОТИДІЇ ІНФОРМАЦІЙНІЙ АСИМЕТРІЇ

Анотація. Визначено, що глобалізаційні процеси у світі активізують інвестиційні процеси, у зв'язку з чим на перший план виходять питання інформаційного забезпечення для прийняття управлінських рішень. Світова спільнота докладає багато зусиль для уникнення асиметрії в рамках Європейського Союзу та Організації Об'єднаних Націй, зокрема значна увага приділяється, крім фінансових, натуральним, нефінансовим показникам, які відображають інформацію щодо досягнення Цілей сталого розвитку. З'ясовано, що інвестори часто орієнтуються на міжнародні рейтинги, що вимагає високої якості та точності даних і прогнозів. Обґрунтовано висновок, що український інформаційний простір поступово набуває рис прозорості та підзвітності, але в майбутньому в процесі інтеграції у світовий інвестиційний простір потрібно більшу увагу приділяти запобіганню ризикам інформаційної асиметрії.

Ключові слова: асиметрія інформації, Цілі сталого розвитку, корпоративна звітність, нефінансова звітність, інвестиції.

Рис. 2. Літ. 30.

Vladyslav HolovkoORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7842-3754>

SESE "The Academy of Financial Management", Kyiv, Ukraine, vladgolovko90@gmail.com

IMPROVEMENT OF ENTERPRISE REPORTING IN THE CONTEXT OF CONTERACTION TO INFORMATION ASYMMETRY

Abstract. Processes of globalization in the world intensify investment processes. In this context, the issues of informational support for making management decisions come to the fore. At the international level, the diversity of national economies, the legislative framework, and the methodological bases for database formation create risks for information asymmetry. The world community is struggling to overcome the above-mentioned problem within the framework of the European Union and the United Nations (UN), focusing in particular on non-financial, as well as natural, non-financial indicators that reflect information on the achievement of the Sustainable Development Goals (SDG). At the state level, the harmonization of national legislation with international norms is in accordance with commitments that each country took in multilateral agreements. Investors are often guided by international rankings, so the cost of errors and asymmetries becomes higher, as well as the demand for high quality and accuracy of data and forecasts. After 2007 Financial crises, the United States made significant efforts to achieve those goals. Ukrainian information space is gradually gaining transparency and accountability, but in the future, in the process of integration into the world investment space, it is necessary to pay more attention to avoiding the risks of information asymmetry.

Keywords: information asymmetry, Sustainable Development Goals, corporate report, non-financial report, investments.

JEL classification: H83, M48, Q56.

Головко В. А.

соискатель ГУНУ "Академия финансового управления", Киев, Украина

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ОТЧЕТНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЙ В КОНТЕКСТЕ ПРОТИВОДЕЙСТВИЯ ИНФОРМАЦИОННОЙ АСИММЕТРИИ

Аннотация. Определено, что глобализационные процессы в мире активизируют инвестиционные процессы, в связи с чем на передний план выходят вопросы информационного обеспечения для принятия управленческих решений. Мировое сообщество прилагает много усилий для избежания асимметрии в рамках Европейского Союза и Организации Объединенных Наций, в частности значительное внимание уделяется, кроме финансовых, натуральным, нефинансовым показателям, которые отражают информацию по достижению Целей устойчивого развития. Выяснено, что инвесторы часто ориентируются на международные рейтинги, что требует высокого качества и точности данных и прогнозов. Обоснован вывод, что украинское информационное пространство постепенно приобретает черты прозрачности и подотчетности, но в будущем в процессе интеграции в мировое инвестиционное пространство нужно больше внимания уделять предотвращению рисков информационной асимметрии.

Ключевые слова: асимметрия информации, Цели устойчивого развития, корпоративная отчетность, нефинансовая отчетность, инвестиции.

Підприємства України, як і інших країн світу, складають багато видів звітності, котрі характеризують їхню діяльність в економічному, фінансовому, соціальному та екологічному аспектах. Завдання такої звітності – висвітлити для зовнішніх користувачів ступінь ефективності та конкурентоспроможності суб'єктів господарювання, відобразити позитивні наслідки й шляхи протидії можливим ринковим загрозам відносно їхньої діяльності. На національному рівні методологічні засади формування відповідних показників регламентовано не завжди скоординованими між собою нормативними актами, що спричиняє розбіжності при оцінюванні діяльності підприємств.

Ризики асиметрії, незіставності інформації виникають через неузгодженість національних методологічних підходів при підготовці корпоративної звітності.

У межах реформування інституційних засад економіки для забезпечення сталого розвитку управлінська активність в Україні орієнтована на зменшення залежності від умов зовнішнього та внутрішнього кредитування. Тому актуалізується питання адаптування загальної інформаційної бази для регуляторних органів, національних та міжнародних інвесторів тощо. Рішення щодо руху коштів мають прийматися з урахуванням результативності прикладів найкращої світової практики, в якій стандартизація й унормування застосування джерел формування прогнозних та звітних показників посідають одне з провідних місць. Зокрема, ідеться про розрахунок рейтингових оцінок. Україна у 2018 р. порівняно з минулим періодом піднялась на чотири пункти в Doing business [1], а IMD World Competitiveness Ranking водночас підвищив місце нашої держави на п'ять пунктів – до 54-ї позиції у світі [2; 3].

На сьогодні в Україні порядок і форма звітності визначені у багатьох нормативно-правових актах [4–10]. Це робить процес збору і представлення

релевантних даних достатньо складним і заплутаним, несе ризики неоднозначного тлумачення, що може супроводжуватись суперечностями кількісних та якісних оцінок тієї чи іншої інформації. Тому переважна більшість промислових та інших підприємств займає захисну позицію, яка передбачає відкриття лише тієї інформації, ненадання якої спричиняє фінансові санкції з боку контролюючих органів. Безумовно, у разі участі економічних агентів у тінювих операціях, вони прямо зацікавлені у викривленні звітних даних. Варто також звернути увагу на фактор браку довіри до органів влади всіх рівнів, відновлення якої постає на першому плані задля забезпечення формування плідних партнерських відносин у рамках виконання Цілей сталого розвитку [11].

Як приклад наведемо зміни в часі показника, що за ним можна відстежувати динаміку інвестицій в різних країнах, вкрай важливу для сталого розвитку економіки. Ідеться про індикатор частки нагромадження основного капіталу, котрий характеризує обсяг коштів, вкладених стейкхолдерами в основний капітал з метою розширення обсягів виробництва та збільшення прибутку. Можна припустити, що зацікавлені в інвестуванні особи звертають особливу увагу на його рівень. Протягом певних періодів значення цього показника в Україні загалом відповідає рівню інших країн, але в 2014–2017 рр. він значно знижується, що насамперед зумовлено збройним протистоянням на сході, геополітичною кризою та спадом в економіці в цілому (рис. 1). Для інтенсифікації надходження інвестицій в Україні потрібно зміцнювати інститути довіри. Однією зі складових таких заходів є створення об'єктивного, всеосяжного інформаційного простору для прийняття рішень усіма стейкхолдерами.

Подолання асиметрії інформації в корпоративній звітності є нагальним питанням на шляху до поживлення інвестиційної активності в державі. Різноманітні аспекти поліпшення такої звітності в Україні та її відповідності міжнародним стандартам є об'єктом дослідження багатьох учених. Зокрема,

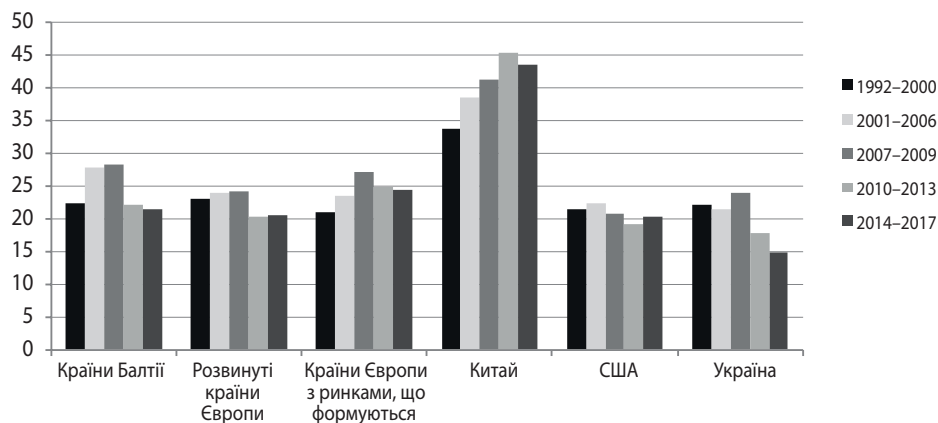

Рис. 1. Динаміка частки валового нагромадження основного капіталу в окремих країнах, % ВВП

Складено за даними ЮНКТАД (https://unctadstat.unctad.org/wds/ReportFolders/reportFolders.aspx?sCS_ChosenLang=en).

Т. І. Єфименко, А. Г. Ловінська, Я. В. Олійник [12–14] розглядають питання доцільності, своєчасності, послідовності й форми запровадження світових та європейських норм звітності, у тому числі нефінансової, в Україні. Багато видатних економістів досліджували проблеми подолання асиметрії інформації та розвитку інституційних засад сталого розвитку. Так, у роботах Дж. Стіглера, присвячених інформаційній економіці, зазначено, що з метою підтримки конкурентоспроможності та прийняття правильних рішень суб'єкти господарювання повинні передбачати серед стратегічних завдань топ-менеджменту мінімізацію асиметрії інформації, яка відображає реальний стан справ [15]. Розглядаючи спектр причин, з яких відбувалися кризові явища у США протягом 1930-х років, Б. Бернанке в праці, опублікованій у 1983 р., вказував на диспропорції на грошовому ринку, екзогенні шоки та помилки в економічній політиці. У період Великої депресії, на його думку, надзвичайно негативну роль в розгортанні фінансових збоїв відіграло спотворення інформаційних потоків внаслідок біхевіоральних чинників [16, с. 13].

Метою статті є пошук шляхів подолання асиметрії інформації, виокремлення єдиних підходів до джерел необхідних даних та визначення завдань, які необхідно розв'язати для максимального задоволення потреб міжнародних інвесторів та інших користувачів звітності підприємств.

Для досягнення зазначеної мети розглянуто питання різноманітності методик і підходів до розрахунку показників звітності, проаналізовано шляхи уніфікації та створення підґрунтя для порівнянності баз даних у економіках світу, виявлено джерела та інституційні засади для збирання, аналізу й формування звітності на національному рівні.

На базі діяльності Конференції ООН з торгівлі та розвитку (ЮНКТАД) [17] триває робота із систематизації, уніфікації показників звітності підприємств. Зокрема на 33-й сесії Міжурядової робочої групи з міжнародних стандартів обліку і звітності експерти наголошували на важливому значенні внеску приватного сектору в досягнення ЦСР і винятковій ролі якісної звітності у відстеженні досягнення цих цілей: зростання фінансової стабільності, формування сприятливого інвестиційного клімату, підвищення прозорості й ефективності управління. Фахівці звертали увагу на те, що необхідно адаптувати всю систему корпоративної звітності до нових вимог, висунутих у зв'язку з Порядком денним сталого розвитку до 2030 року (далі – Порядок) [18]. Як відомо, у 2015 р. держави – члени ООН прийняли вказаний Порядок, до якого увійшли 17 цілей і 169 завдань. Основною метою останніх є економічне зростання сталими темпами, справедливий розподіл його результатів і транспарентна система управління та прийняття рішень.

У Керівництві Європейської комісії викладено окремі методологічні засади та ключові підходи до відображення в нефінансових показниках результативності бізнес-діяльності (Директиви 2014/95/ЄС [19], 2013/34/ЄС [20]). У цих документах підкреслено необхідність підвищення корисності такої інформації, відображено ключові принципи її розкриття: істотність, зіставність, узгодженість тощо. Варто зазначити, що тільки зведені фінансові показники не надають повної інформації про виконання проектів, зокрема у сфері досягнення ЦСР [21].

На рис. 2 наведено порівняння категорій показників та індикаторів, які входять до складу рейтингів Doing Business та IMD World Competitiveness Ranking і мають значення під час прийняття інвестиційних рішень. Зіставлення категорій показників у цих двох рейтингах стосовно “отримання кредитів” та “ефективності уряду” в частині “державних фінансів”, а також категорії “ефективності бізнесу” в частині “фінансів”, за відсутності єдиних методологічних підходів до розрахунку показників, свідчить про наявність імовірних ризиків асиметрії інформації. Те саме стосується категорій показників відносно процесів оподаткування. Слід звернути увагу, що урядові структури Сполучених Штатів Америки виокремили саме це питання після фінансової кризи 2007 р. Було підвищено стандарти щодо даних фінансової звітності й прогнозів, на які орієнтуються інвестори та інші зацікавлені сторони, зокрема, згідно із законом Додда – Франка [22]. Водночас у нормативних документах чітко визначено вимоги та рівень відповідальності інституцій, які займаються збором, обробленням інформації та прогнозуванням.

У резолюції 70/1 Генеральної Асамблеї ООН [23] унормовано підходи стосовно процедури відстеження і розгляду цілей і завдань ЦСР із використанням набору глобальних показників, орієнтованих на результати, щодо яких можливі процедури кількісного та якісного оцінювання. Для розроблення системи глобальних показників із метою моніторингу виконання Порядку було створено групу експертів щодо індикаторів досягнення ЦСР. Відпо-

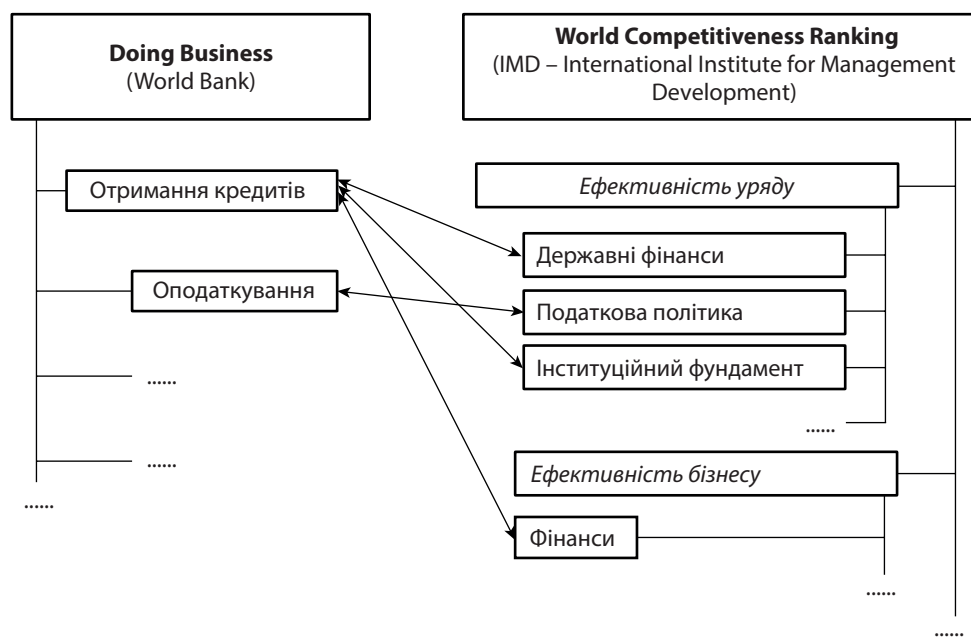

Рис. 2. Порівняння категорій показників та індикаторів, які входять до складу рейтингів Doing Business та IMD World Competitiveness Ranking

Складено за даними Doing Business (<http://doingbusiness.org/>) та IMD Rankings (<https://www.imd.org/wcc/world-competitiveness-center-rankings/world-competitiveness-ranking-2019/>).

відно, держави-члени, застосовуючи єдині методологічні засади, зможуть розробляти національні показники відповідно до встановлених принципів. Конкретні індикатори відобразатимуть власні завдання кожного уряду в контексті сформульованих настанов глобального характеру.

Основна мета цієї ініціативи полягає у тому, щоб узгодити проект із розроблення основних показників, скоординувати спільну роботу ЮНКТАД та інших організацій у рамках зобов'язань щодо виконання Програми ООН із навколишнього середовища [24] та в інших сферах ЦСР (економічній, соціальній та ін.). Оскільки ризики, пов'язані зі зміною клімату, є не диверсифікованими, а торкаються практично всіх галузей, багато інвесторів вважають, що вони потребують особливої уваги. У світі поширюється практика, коли організації успішно скорочують операційні витрати за рахунок підвищення ефективності енерговитрат, водозабезпечення, видалення відходів тощо. Оновлена корпоративна звітність, яка нині формується, створить базу для єдиної системи показників для всіх учасників інвестиційного процесу.

Такі підходи є вкрай важливими при імплементації інститутів публічно-приватного партнерства (ППП). Вони набувають дедалі більшого значення у світовій економіці, зокрема в національному господарстві України. Через глобалізаційні процеси PPP отримує нові риси під впливом національних та міжнародних норм і правил. Активну участь у пошуку єдиних поглядів на формування звітності беруть транснаціональні корпорації (ТНК), міжнародні фінансові організації (МФО), установи приватного європейського інвестування тощо. Таким чином, для того щоб не залишитись осторонь світових тенденцій вкотре підкреслимо – Україна має надавати основним стейкхолдерам достатньо адекватних даних у вигляді формалізованої звітності, яка відповідає міжнародним стандартам для прийняття управлінських рішень про їх імовірну участь у розбудові національної економіки.

Багато держав та міжнародних організацій вже почали процес консолідації даних для відстеження темпів реалізації ЦСР. Прикладом є Національне сховище звітності з питань стійкості економіки, до котрого надається доступ через е-портал уряду Франції [25]. Така сама практика щодо відкритості баз даних застосовується у Пакистані, де створено Центр соціальної відповідальності корпорацій [26]. Не менш цікаві відомості містяться на Міжнародному порталі для звітності з питань стійкості [27], де пріоритети віддано підприємствам Нідерландів. У базі даних Кодексу з питань стійкості Німеччини [28] зберігаються декларації про відповідність встановленим вимогам. Міжнародна природоохоронна асоціація підприємств нафтової промисловості також надає інформацію про роботу компаній своєї сфери у напрямі захисту навколишнього середовища [29].

Подібні ініціативи спрямовані на вибір обмеженого кола показників звітності, які відображають основні досягнення суб'єктів господарювання щодо ЦСР. Перелік індикаторів побудований, як правило, в універсальному вигляді, є актуальним для роботи галузей, корпорацій та окремих компаній незалежно від видів їхньої діяльності й географічного положення. Хоч основна увага завжди приділяється кількісним показникам і узгодженим методикам

їх розрахунку, визнається, що для підвищення корисності для заінтересованих сторін потрібна також контекстуальна або описова інформація.

На тлі інтенсифікації взаємного обміну інформацією дедалі більш затребуваними стають єдині регламенти норм суспільного життя, економічної оцінки господарської праці. Загрози помилок у виборі супроводжують багато операцій між економічними агентами, що найчастіше пов'язано з асиметрією інформації, котра стосується серйозних ризиків здійснення проектів або проблемного фінансового стану одного чи кількох контрагентів. Вимірні аспекти виробництва, розподілу й споживання у сферах мега-, макро- і мікрорегулювання припускають наявність стандартних підходів до технологій функціонування грошей як еталона платежу, накопичення, обігу, а також міри вартості, багатства в національному й світовому масштабах. Таким чином, сучасні процеси інтернаціоналізації вимагають теоретичного й практичного обґрунтування різноманітних способів оцінювання ділової активності, а також використання відповідних кількісних і якісних індикаторів, котрі характеризують продуктивність праці, обсяги випуску та реалізації товарів і послуг. Невід'ємною складовою цього інформаційного комплексу постають механізми саморегуляції, що розробляються світовою фаховою спільнотою та імплементуються в межах функціонування урядів, а також виробничо-збутових ланцюгів великих корпорацій, котрі провадять діяльність у фінансовому та реальному секторах економіки.

Забезпечення стійкого ефективного розвитку економіки передбачає досягнення комплексу соціальних, економічних, технічних і екологічних цілей із дотриманням основних принципів відповідальності перед суспільством. Отже, в орієнтирах управлінської діяльності кінцевим результатом є не тільки прибуток, котрий вказує на виконання лише одного з поставлених завдань у загальній системі цілей. При оцінюванні діяльності мультинаціональних структур фактори, що є індикаторами погіршення фінансового стану будь-якої ланки світових виробничо-збутових ланцюгів, треба порівнювати з критеріями або сигналами необхідності застосування активної стадії антикризового, часом навіть арбітражного, управління певним підрозділом міжнародної компанії. При цьому слід мати на увазі, що її стійкість як різновиду глобальних виробничо-збутових мереж передбачає використання, крім індикаторів грошово-кредитної стабільності, низки нефінансових показників. До них можна віднести характеристики мінімізації соціальних конфліктів, відсутність соціально-політичної напруженості, неухильне піднесення виробництва й обслуговування, поліпшення інвестиційного клімату, чітку роботу державних і регіональних інститутів, котрі забезпечують права людини та гарантують безпеку громадян і організацій. Тенденції оприлюднення об'єднаних різнобічних даних про діяльність суб'єктів господарювання на міжнародному рівні мають на меті запобігання асиметрії інформації, потрібної стейкхолдерам з урахуванням прискорення мобільності інвестицій, капіталу та робочої сили.

Останніми роками широко застосовується термін "інтегрована звітність". Застосування її принципів передбачає добровільне приєднання до сформованої під егідою ООН ініціативної групи підприємств (міжнародних компаній), які виконують вимогу щодо регулярного оприлюднення нефінансових

показників із метою дотримання принципів максимальної прозорості в інвестиційній і підприємницькій діяльності [30].

Таким чином, можна зробити висновки, що багатоманітність методик та розмитість законодавчих визначень у національних регуляторів разом із невідповідністю та різними трактуваннями тих самих економічних результатів, можуть знижувати цінність і якість інформації та призводити до значної асиметрії. Прагнення до створення єдиних методичних рекомендації щодо принципів звітності сформує надійне підґрунтя для прозорості й співставності баз даних у різних країнах та галузях, насамперед стосовно виконання ЦСР.

Консолідація збору необхідної інформації на національному рівні повинна розпочинатися з виявлення джерел, які існують у органах статистики, фіскальних органах тощо. Багато інформації, передбаченої ЮНКТАД, уже перебуває у відкритому доступі, необхідно лише створити інституційну основу для її зведення та надання відповідної форми, щоб інформувати світову спільноту про досягнення України та створювати привабливий інвестиційний імідж.

На теперішньому етапі доцільно здійснити пілотний проект на одному з провідних промислових підприємств України з метою виявлення потенціалу створення звітності, яка б відповідала вимогам ООН та висвітлювала нефінансові результати діяльності. Виявивши приховані можливості та правильно інтерпретували інформацію, яка вже збирається в компанії, можна розробити відповідне керівництво для подальшого впровадження в масштабах країни.

Список використаних джерел

1. Doing business. Economy rankings / World Bank. URL: <http://www.doingbusiness.org/rankings>.
2. IMD World Competitiveness Center. URL: <https://www.imd.org/wcc/world-competitiveness-center/>.
3. IMD World Competitiveness ranking 2019. URL: <https://www.imd.org/contentassets/6b85960f0d1b42a0a07ba59c49e828fb/one-year-change-vertical.pdf>.
4. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : закон України від 16.07.1999 № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
5. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність : закон України від 21.12.2017 № 2258-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19>.
6. Про забезпечення прозорості у видобувних галузях : закон України від 18.09.2018 № 2545-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2545-viii>.
7. Про акціонерні товариства : закон України від 17.09.2008 № 514-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17>.
8. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг : закон України від 12.07.2001 № 2664-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14>.
9. Про цінні папери та фондовий ринок : закон України від 23.02.2006 № 3480-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>.
10. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення : закон України від 14.10.2014 № 1702-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1702-18>.
11. Sustainable Development Goals / United Nations. URL: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/>.

12. Єфименко Т. І., Ловінська Л. Г., Олійник Я. В. Запровадження в Україні звіту про платежі на користь держави. *Фінанси України*. 2018. № 2. С. 26–47.
13. Ловінська Л. Г., Олійник Я. В., Бондар Т. А. Нормативно-правове забезпечення звіту про управління підприємств в Україні. *Фінанси України*. 2018. № 6. С. 19–44.
14. Олійник Я. В. Концептуальні засади запровадження недержавними пенсійними фондами звіту про управління. *Фінанси України*. 2018. № 1. С. 88–99.
15. Stigler G. J. The Economics of Information. *Journal of Political Economy*. 1961. Vol. 69. P. 213–225.
16. Єфименко Т. І. Фіскальний простір антикризового регулювання. Київ : ДННУ “Акад. фін. управління”, 2012. 332 с.
17. Повышение сопоставимости отчетности по вопросам устойчивости: выбор основных показателей для отчетностей компаний о вкладе в достижения Целей устойчивого развития / ЮНКТАД. 2017. URL: http://unctad.org/meetings/en/SessionalDocuments/ciisard81_ru.pdf.
18. Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development / United Nations. 2015. October 21. URL: <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>.
19. Директива 2014/95/ЄС : неофіц. пер. URL: http://msfz.ligazakon.ua/magazine_article/FZZ00125.
20. Директива 2013/34/ЄС : неофіц. пер. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/view/MU13169?an=2>.
21. Людський розвиток в Україні: інституційне підґрунтя соціальної відповідальності : кол. моногр. / за ред. Е. М. Лібанової ; відп. за вип. О. В. Макарова, О. М. Хмельська ; Ін-т демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи НАН України. Київ, 2017. 368 с.
22. Dodd-Frank Wall Street Reform and Consumer Protection Act. 2010. July 21. URL: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/PLAW-111publ203/pdf/PLAW-111publ203.pdf>.
23. Резолюція, прийнята Генеральною Ассамблеєю 22 декабря 2015 года / Организация Объединенных Наций. URL: <https://undocs.org/ru/A/RES/70/201>.
24. Программа ООН по окружающей среде. URL: <https://www.unenvironment.org/ru/programma-oon-po-okruzhayuschey-srede>.
25. Info-Financiere.fr. URL: <http://info-financiere.fr>.
26. Corporate Social Responsibility Centre Pakistan. URL: <https://csrpk.com>.
27. International Portal for Sustainability Reporting. URL: <https://www.sustainability-reports.com>.
28. German Stability Report 2019 / Federal Ministry of Finance. 2019. URL: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/business_economy_euro/economic_and_fiscal_policy_coordination/documents/2019-european-semester-stability-programme-germany-en.pdf.
29. International Petroleum Industry Environmental Conservation Association (IPIECA). URL: <http://www.ipieca.org/>.
30. Consultation Draft of the International Framework. Integrated Reporting / International Integrated Reporting Council. IIRC, 2013. April. URL: <http://integratedreporting.org/wp-content/uploads/2013/03/Consultation-Draft-of-the-InternationalIRFramework.pdf>.

References

1. World Bank. (n. d.). *Doing business. Economy rankings*. Retrieved from <http://www.doingbusiness.org/rankings>.
2. IMD World Competitiveness Center. (n. d.). Retrieved from <https://www.imd.org/wcc/world-competitiveness-center/>.

3. IMD World Competitiveness Center. (2019). *IMD World Competitiveness ranking 2019*. Retrieved from <https://www.imd.org/contentassets/6b85960f0d1b42a0a07ba59c49e828fb/one-year-change-vertical.pdf>.
4. Verkhovna Rada of Ukraine. (1999). *On accounting and financial reporting in Ukraine* (Act No. 996-XIV, July 16). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> [in Ukrainian].
5. Verkhovna Rada of Ukraine. (2017). *On audit of financial statements and audit activities* (Act No. 2258-VIII, December 21). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19> [in Ukrainian].
6. Verkhovna Rada of Ukraine. (2018). *On transparency in the extractive industries* (Act No. 2545-VIII, September 18). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2545-viii> [in Ukrainian].
7. Verkhovna Rada of Ukraine. (2008). *On Joint Stock Companies* (Act No. 514-VI, September 17). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17> [in Ukrainian].
8. Verkhovna Rada of Ukraine. (2001). *On financial services and state regulation of financial service markets* (Act No. 2664-III, July 12). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14> [in Ukrainian].
9. Verkhovna Rada of Ukraine. (2006). *On securities and stock market* (Act No. 3480-IV, February 23). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15> [in Ukrainian].
10. Verkhovna Rada of Ukraine. (2014). *On preventing and counteracting to legalization (laundering) of the proceeds of crime, terrorist financing, and financing proliferation of weapons of mass destruction* (Act No. 1702-VII, October 14). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1702-18> [in Ukrainian].
11. United Nations. (n. d.). *Sustainable Development Goals*. Retrieved from <https://www.un.org/sustainabledevelopment/>.
12. Iefymenko, T. I., Lovinska, L. H., & Oliinyk, Ya. V. (2018). The implementation of the report on payments to government in Ukraine. *Finance of Ukraine*, 2, 26–47 [in Ukrainian].
13. Lovinska, L. H., Oliinyk, Ya. V., & Bondar, T. A. (2018). Regulatory and legal basis for enterprise management reporting in Ukraine. *Finance of Ukraine*, 6, 19–44 [in Ukrainian].
14. Oliinyk, Ya. V. (2018). Conceptual framework for the introduction of the management report by non-government pension funds. *Finance of Ukraine*, 1, 88–99 [in Ukrainian].
15. Stigler, G. J. (1961). The Economics of Information. *Journal of Political Economy*, 69, 213–225.
16. Iefymenko, T. I. (2012). *Fiscal space for anti-crisis regulation*. Kyiv: DNNU “Akademii finansovoho upravlinnia” [in Ukrainian].
17. UNCTAD. (2017). *Enhancing comparability of sustainability reporting: Selection of core indicators for company reporting on the contribution towards the attainment of the Sustainable Development Goals*. Retrieved from http://unctad.org/meetings/en/SessionalDocuments/ciisard81_ru.pdf [in Russian].
18. United Nations. (2015, October 21). *Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development*. Retrieved from <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>.
19. European Parliament. (2014). *Directive 2014/95/EU of the European Parliament and of the Council of 22 October 2014 amending Directive 2013/34/EU as regards disclosure of non-financial and diversity information by certain large undertakings and groups*. Retrieved from http://msfz.ligazakon.ua/magazine_article/FZZ00125 [in Ukrainian].

20. European Parliament. (2013). *Directive 2013/34/EU of the European Parliament and of the Council of 26 June 2013 on the annual financial statements, consolidated financial statements and related reports of certain types of undertakings, amending Directive 2006/43/EC of the European Parliament and of the Council and repealing Council Directives 78/660/EEC and 83/349/EEC*. Retrieved from <https://ips.ligazakon.net/document/view/MU13169?an=2> [in Russian].
21. Libanova, E. M. (Ed.). (2017). *Human development in Ukraine: institutional basis of social responsibility*. Kyiv: Instytut demohrafii ta sotsialnykh doslidzhen imeni M. V. Ptukhy NAN Ukrainy [in Ukrainian].
22. Senate and House of Representatives of the United States of America. (2010). *Dodd-Frank Wall Street Reform and Consumer Protection Act* (Public Law 111–203, July 21). Retrieved from <https://www.govinfo.gov/content/pkg/PLAW-111publ203/pdf/PLAW-111publ203.pdf>.
23. United Nations. (2015). *Resolution adopted by the General Assembly on 22 December 2015*. Retrieved from <https://undocs.org/ru/A/RES/70/201> [in Russian].
24. United Nations. (n. d.). *The United Nations Environment Programme*. Retrieved from <https://www.unenvironment.org/ru/programma-oon-po-okruzhayushey-srede> [in Russian].
25. Info-Financiere. (n. d.). Retrieved from <http://info-financiere.fr>.
26. Corporate Social Responsibility Centre Pakistan. (n. d.). Retrieved from <https://csrccp.com>.
27. International Portal for Sustainability Reporting. (n. d.). Retrieved from <https://www.sustainability-reports.com>.
28. Federal Ministry of Finance. (2019). *German Stability Report 2019*. Retrieved from https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/business_economy_euro/economic_and_fiscal_policy_coordination/documents/2019-european-semester-stability-programme-germany-en.pdf.
29. International Petroleum Industry Environmental Conservation Association (IPIECA). (n. d.). Retrieved from <http://www.ipieca.org/>.
30. International Integrated Reporting Council. (2013, April). *Consultation Draft of the International Framework. Integrated Reporting*. Retrieved from <http://integratedreporting.org/wp-content/uploads/2013/03/Consultation-Draft-of-the-InternationalIR-Framework.pdf>.